

Kongelig konfessionarius Erik Norman Svendsens tale ved H.K.H. Prins Henriks bisættelse

Taler

Erik Norman Svendsen
Fhv. kgl. konfessionarius og
biskop

Dato

20. februar 2018

Sted

Christiansborg Slotskirke

Med Hans Kongelige Højhed, prins Henriks død, er et langt liv, der begyndte i Frankrig og sluttede i Danmark, til ende. Døden kom næppe bag på Prinsen, der for flere år siden udtalte, at han tænkte på døden hver dag, ikke med frygt men med accept. Døden kom heller ikke bag på den kongelige familie, der længe havde kunnet konstatere, at den før så livsduelige og udadvendte prins trak sig mere og mere tilbage fra sine opgaver, ja gik på en slags pension, fordi kræfterne ikke mere slog til.

Prins Henriks livsvej førte ham vidt omkring i verden. Han blev født i Frankrig den 11. juni 1934, som søn af greve André de Laborde de Monpezat og grevinde Renée de Monpezat; og som nr. 2 i en søskendeflok, der i årenes løb kom til at omfatte otte søskende. Men han voksede op i Hanoi i Vietnam, i det daværende Fransk Indokina, i byens franske kvarter, i en klassisk katolsk storfamilie, hvor man var Des med Faderen, der var familiens patriark.

Som ung lærte han også at spille klaver, og han blev så dygtig, at han senere bestod optagelsesprøven på musikkonservatoriet i Bordeaux. Han kom i gymnasiet i Cahors, men vendte 16 år gammel tilbage til Hanoi for at fuldføre sin studentereksamen. Den politiske situation var nu forandret, og uroligheder prægede byen. Han oplevede angreb på familiens risplantage og hus, men familien fik også mulighed for at drage på en slags opdagelsesrejse til Sydvietnam, Laos og Cambodja.

Årene i Fjernøsten prægede for altid hans livsanskuelse.

Tilbage i Frankrig kastede han sig over jurastudiet samt litteratur og orientalske sprog. Under krigen i Algeriet blev han som sprogkyndig knyttet til den militære

efterretningstjeneste i Paris, og efter 6 måneder sendt til Algeriet. I 1962 vendte han hjem fra Nordafrika og tog til Hong Kong et år for at studere mandarin og kinesisk. Her mødte han en kinesisk vismand, der spåede: ”Du bliver berømt, rig, og du vil komme til at tilbringe resten af dit liv omgivet af vand.” Jo, det er ganske vist!

Der skulle dog gå nogle år, før denne spådom blev virkeliggjort. I 1963 gik den velbegavede og sprogkyndige Henri ind i den franske udenrigstjeneste, og som 29-årig blev han sendt til London som tredjeseekretær ved den franske ambassade. Den nye tilværelse var så småt begyndt.

Historien om hans møde med den danske tronfølger i 1965 er fortalt mange gange, og står stadig levende i erindringen hos mange af os. Om det tilfældige møde ved et dinner-party, hvor Henri fik den danske tronfølger til bords, om gensyn i tiden der fulgte bl.a. til bryllupsfest i Skotland, og med Hyde Park som fast og hemmeligt mødested, selve frieriet Sankt Hans-aften på Rosenfeldt Gods ikke at forglemme. Kærligheden blomstrede, og den unge diplomat valgte kærligheden frem for en ambassadørpost i Mongoliet. Forlovelsen blev fastsat til den 5. oktober 1966.

Nyheden slap ”naturligvis” ud i utide dvs. inden tronfølgeren havde besøgt sine kommende svigerforældre, men på forlovelsesdagen trådte de to ud på balkonen på Amalienborg, hvor tusindvis af danskere var mødt op for at hylde det unge par. Vielsen i Holmens kirke den 10. juni 1967 blev fulgt af det meste af Danmarks befolkning via TVs direkte transmission i sort-hvide billeder.

Vi husker måske især Prins Henriks smukke og bevægende tale til sin brud ved middagen på Fredensborg Slot, Med et elegant lån fra et digt af Christian Winther, lød det på smukt dansk: ”Jeg kom fra et blomsternes land til en blomstrende have: Syren og guldregn, hyld og bonderose, blomster i parker, i marker og skov, blomster i grøftkanten. Men pigen var dog havens allersomdejlige pynt.” Den dag tog Danmark den flotte og elegante prins til hjertet.

Ved kong Frederik den IXs død i januar 1972 besteg Dronningen den danske trone, og det nye regentpar med de to små drenge Frederik og Joachim fik nye og krævende officielle forpligtelser. Udadtil var Hendes Majestæt naturligvis den første i rangfølgen, men hjemme på slottet var prins Henrik førstemanden,

der bestemte såvel børneopdragelse som middagsretter. Med fransk som den afgørende accent. Det gav ikke kun ros men også knubs i vores lille land, hvor fransk sprog og esprit ikke hører til vores spidskompetence.

I 46 år har Prins Henrik sammen med Dronningen været Regentpar med utallige opgaver, både indenlands og udenlands. Lige fra sommerbesøg med Dannebrog i danske, færøske og grønlandske kystbyer, statsbesøg herhjemme og i lande nær og fjern og med politikere, embedsmænd og erhvervsfolk i følget. Prinsen har både i den sammenhæng og gennem en række protektioner ydet en meget stor og uegennyttig indsats og været en uvurderlig støtte for Dronningen i hendes virke.

Samtidig har Prinsen i den grad været sig selv og sat sin hat, som han ville. Farverig, uforudsigelig, uforfærdet, fransk! Det gav ofte genlyd i pressen, som henholdsvis elskede prinsen for hans uortodokse væremåde og skosede ham for det samme. I perioder følte prinsen vist, at han blev direkte mobbet og tilskrev selv sin fuldfede franske accent en del af skylden. Han har selv sagt, at han for længe negligerede det danske sprog, men han ringeagtede det bestemt ikke. Han tog livtag med det hele sit liv i Danmark.

I ferierne på vinslottet i Cayx, få kilometer fra sit barndomshjem, slappede han af som ingen andre steder. Her mødtes den danske familie med den franske under private former, og han blev med årene en entusiastisk vinbonde, der leverede sin egen vin til de kongelige fester.

I lighed med Dronningen, med hvem han var gift i mere end 50 år, har prinsen været udøvende kunstner, både som pianist, komponist, skulptør og poet. Han har en række bogudgivelser bag sig, bl.a. erindringsværket ”Skæbne forpligter”, flere digtsamlinger og også kogebøger. Hans kunstneriske talent har været et særligt rum for ham og Dronningen, som de kunne dele med hinanden og senere med offentligheden. Som da de sammen oversatte Simone de Beauvoir: ”Alle mennesker er dødelige” (1981). ”At skrive digte beroliger mig. Jeg falder til ro med smukke sætninger, som jeg gentager for mig selv,” har Prinsen sagt.

Mindre lykkelig følte prinsen sin rolle i det danske monarki og med årene kom hans kritik heraf stærkere frem. Han følte sig undertiden forbigået og overset, og gav den manglende arbejdsbeskrivelse og titulatur for prinsgemaler skylden. Andre forhold har sikkert også spillet ind, men hans kritik fyldte meget i

spalterne og delte befolkningen i to grupper: De som forstod prinsens anfægtelser, og de som kritiserede ham. Men prinsen forblev urokket i sin sag og forsvarede temperamentsfuldt til det sidste sine synspunkter. For Prinsen var det et spørgsmål om ligeværdighed og retfærdighed.

Men når ordene var sagt, mødtes han atter med sin hustru og sønnerne og smilede glad til dem og omverdenen. Som på Chateau de Cayx i 2002, da offentligheden for første gang fik indsigt i Prinsens frustrationer. Hans kærlighed til familien var urokket af hans kritik af sin rolle. I 2008 blev regentparrets sønner, svigerdøtre og børnebørn henholdsvis grever og grevinder af Monpezat, og prins Henrik var for alle børnebørnene grand-papa, som nød at være bedstefar, fordi han her ikke havde den samme pligt til at opdrage og danne dem som over for sine egne børn. Det nød han åbenlyst.

Han nød også i alle årene samværet med sine nære venner. Her var han det naturlige midtpunkt og værdsat som en meget trofast ven. Han ville også have nydt den sympati, der i de sidste dage er kommet til udtryk, ikke mindst her i kirken, hvor tusindvis af danskere har stået i kø for at mindes ham og vise ham den sidste ære. En sympati, som i høj grad også omfatter H.M. Dronningen og den kongelige familie.

De seneste år blev tunge for prins Henrik, der følte kræfterne svinde og hukommelsen svigte. Fra Hoffet blev det officielt meddelt, at Prinsen led af demens og måtte modtage pleje resten af livet. Det var både sørgeligt og befriende at få at vide. For så forstod vi alle bedre, hvor pinagtigt det var for Prinsen at være i offentlighedens søgelys samtidig med, at han mest havde lyst til at gemme sig for samme. Men selv da forblev prinsen sig selv som livsnyder. Da kulde og mørke lagde sig over landet rejste han i to omgange til Ægypten for at få sol og varme og nye kræfter. Under det sidste ophold måtte prins Henrik rejse hjem for at blive behandlet på Rigshospitalet. Sine sidste timer var han på sit elskede Fredensborg, hvor han udåndede sent om aftenen den 13. februar, omgivet af sine allernærmeste.

Prins Henrik var ikke særlig optaget af religion, men snarere af moralfilosofiske spørgsmål, og han havde ikke personligt problemer med at konvertere fra den romersk-katolske kirke til den danske lutherske folkekirke. Det fandt han ret og rimeligt for en dansk prins. Han fulgtes med familien i kirke til de store højtidere, som gerne blev tilbragt på Marselisborg i Århus og sang gerne med på de danske

salmer.

I den gamle Davidssalme 23, som i alle kirkesamfund især læses ved begravelser, forkyndes Gud som vores hyrde. ”Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.”

”Selv om jeg går i mørkets dal, frygter jeg intet ondt, for du er hos mig, din stok og din stav er min trøst.” En salme der ånder af tillid til den Gud, som har omsorg for hvert enkelt menneske i liv og i død. Ja, en Gud, hvis sande ansigt vi ser i Vor Herre Jesus Kristus.

”Jeg er den gode hyrde. Jeg kender mine får, og mine får kender mig,” siger Jesus (Joh.10,14). Til ham kan vi derfor betro både os selv og vore døde. I tillid til, at han er hos os, selv i mørkets dal.

I den TV-udsendelse, hvor Dronningen viser rundt på Fredensborg Slot, får hun øje på en indskrift, der er ridset i en af slotters ruder. Til sin glædelige overraskelse ser Dronningen, at det er et citat på fransk:

Les enfants des hommes se séparent
les enfants de Dieu ne se séparent jamais.

Og Dronningen oversætter selv:

”Menneskenes børn må skilles,
men Guds børn er altid sammen.”

Amen

Tags

Begravelsestale, Mindetale, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kongelig-konfessionarius-erik-norman-svendsens-tale-ved-prins-henriks-bisaettelse>